

Inventarisatie van de vegetatie op de muur van de Sterrenwacht Sonnenborgh

Inleiding

In overleg met Laurens Sparrius van FLORON en met Willemijn Koppelaars, ecooloog van de gemeente Utrecht, hebben we op 13 september de vegetatie op de Muur van de Sterrenwacht Sonnenborgh geïnventariseerd. De muur hebben we verdeeld in vier transecten. De transecten Noordwest en Noord liggen in de schaduw van bomen. De Transecten Oost en Zuid krijgen volop zon.

Er is naar alle soorten planten gekeken, niet alleen naar specifieke muurplanten. De aantallen van alle soorten hebben we zo goed mogelijk geteld. Hierbij was een verrekijker nodig. In september is begonnen met de renovatie van de muur aan de Zuidwestkant.

Waarnemingen

In het totaal zijn 25 soorten planten op de muren rond Sonnenborgh gevonden. Deze soorten zijn in drie groepen te verdelen: gewenste soorten, ongewenste soorten en overige soorten.

Gewenste soorten

Soorten die de muur niet aantasten en die houden van muren die gevoegd zijn met zachte, kalkrijke mortel. Dit is een bijzonder biotoop met specifieke muurplanten, zoals Gele helmbloem, Muurvaren, Muur leeuwenbek en Mannetjesvaren, die ook op andere oude muren in de stad Utrecht voorkomen. Extra bijzonder is Donderkruid. Deze komt vnl. voor in de duinen en Zuid-Limburg en bijna niet op andere plaatsen in Nederland.

Figuur 1 Rozet van Donderkruid

Afbeelding 1 Donderkruid bloeiend

Ongewenste soorten

Soorten die met hun wortels de muur aantasten zoals bomen en struiken: Bruidsbloem, Es, Esdoorn, Klimop en Iep. Koninginnekruid is wel geen boom of struik, maar van deze overblijvende plant kan het wortelstelsel vrij dik worden en de muur aantasten.

Overige soorten

Dit zijn soorten die niet specifiek op muren voorkomen. Deze soorten zijn een of twee jarig en tasten de muur niet aan met hun wortels.

Aanbevelingen

Bij de renovatie is het gewenst dat soorten die de muur aantasten verwijderd worden en dat de gewenste soorten zo veel mogelijk gespaard worden.

Waarnemers

Leonie Walters, Dicky Mooiweer, Renske Roest, Lia Oosterwaal, Tiny Scholtens, Saskia Bantjes en Richard Janzen.

Tabel 1					
Gewenste soorten		NW	N	O	Z
Donderkruid	Inula conyzae		2	15	20
Franjekelk	Tellima grandiflora,	2	4		
Gele helmbloem	Pseudofumaria lutea			3	26
Mannetjesvaren	Dryopteris filix-mas		1	3	
Muurleeuwenbek	Cymbalaria muralis	8	22	195	360
Muurvaren	Asplenium ruta-muraria	1		4	3
Wit vetkruid	Sedum album			1	
Ongewenste soorten					
Bruidsbloem	Deutzia spec.		3	4	
Es	Fraxinus excelsior				2
Esdoorn	Acer spec			1	8
Iep	Ulmus spec.				1
Klimop klein	Hedra helix				2
Koninginnekruid	Eupatorium cannabinum		25	14	30
Overige soorten					
Bastaard wederik	Epilobium spec.	2	7	3	22
Bleekgele droogbloem	Gnaphalium luteoalbum)		3	5	
Fijnstraal	Erigeron spec.	45	20	40	45
Gewone melkdistel	Sonchus oleraceus				10
Grote brandnetel	Urtica dioica	2	3	1	2
Look zonder look	Alliaria petiolata				2
Moederkruid	Tanacetum parthenium				40
Muursla	Mycelis muralis		2		
Oranje havikskruid	Pilosella aurantiaca				1
Paardenbloem	Taraxacum officinale			7	14
Stinkende gouwe	Chelidonium majus			1	1
Teunisbloem	Oenothera spec.				3

